dr. Asta Kupčinskienė

Zoonotinės ir kitų *Sarcocystis* rūšių nustatymas kiaulėse ir šernuose

Projekto vadovas: dr. Petras Prakas

Stažuotoja: dr. Asta Kupčinskienė

Stažuotės trukmė: 2025–2027

Finansavimo šaltinis: Lietuvos mokslo taryba (LMT)

Projekto Nr. P-PD-25-040

Kiaulės ir šernai yra tarpiniai dviejų pirmuonių *Sarcocystis* rūšių, zoonotinės *S. suihominis* ir *S. miescheriana*, kurie užsikrėtusių gyvūnų raumenyse sudaro sarkocistas, šeimininkai. Tačiau naujausi duomenys rodo, kad kiaulės ir šernai gali būti mažiausiai trijų *Sarcocystis* rūšių tarpiniai šeimininkai. Žmonės užsikrečia vartodami žalią arba nepakankamai termiškai apdorotą mėsą ir dėl *S. suihominis* infekcijos gali patirti įvairių žarnyno sutrikimų. Lietuvoje *S. suihominis* paplitimas kiaulėse ir šernuose iki šiol nežinomas. Be to, visame pasaulyje trūksta molekulinių tyrimų, kuriuose būtų nagrinėjama kiaulių ir šernų *Sarcocystis* rūšinė sudėtis. Šiuo tyrimo siekiama taikant mikroskopinius ir molekulinius metodus nustatyti *Sarcocystis* spp. paplitimą, infekcijos tankį ir rūšinę įvairovę kiaulienoje ir šernų mėsoje. Projekto metu taip pat bus pirmą kartą tikrinama hipotezė ar šernai gali būti galutiniai *Sarcocystis* spp. šeimininkai. Pirmą kartą *S. suihominis* bus išsamiai genetiškai apibūdintas naudojant branduolio, mitochondrijų ir apikoplasto genetinius žymenis. Laukiami projekto rezultatai: pirmieji išsamūs duomenys apie S. suihominis Lietuvos kiaulėse ir šernuose, patobulinta rūšies lygmens diagnostika, galimas naujos Sarcocystis rūšies aprašymas ir naujos įžvalgos apie šernų epidemiologinį vaidmenį.